

ZASKRBLJENOST PRIMORSKIH KNJIŽEVNIKOV

KAJ BO S SLOVENSKIM JEZIKOM?

Konec junija je bilo na Premu že sedemnajsto srečanje, ki ga prireja Združenje književnikov Primorske. Med drugim je bila na sporedu okrogla miza na temo Globalizacija in položaj slovenskega jezika. Iz razprave je bilo razvidno, da udeležence skrbi usoda slovenskega jezika ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo, vznemirja pa jih tudi zadržanje slovenske države in njen odnos do tega vprašanja. Književniki so v izjavi, ki jo tu objavljamo, izrazili svojo zaskrbljenost in obsodili neodgovornost institucij in politikov.

PROTESTNA IZJAVA ZDRUŽENJA KNJIŽEVNIKOV PRIMORSKE, SPREJETA NA 17. PRIMORSKIH SREČANJH 2003

Ugotavljamo, da postaja slovenski jezik v državi Sloveniji nekaj nepomembnega, celo nezaželenega oziroma motečega. V ospredje stopa angleščina. Naši politiki (slovenski) izjavljajo, da slovenščine v Evropi pravzaprav sploh ne bomo potrebovali; iz tega najbrž sledi, da se je treba maternega jezika čimprej znebiti ter ga nadomestiti z enim od svetovnih jezikov. Kako zelo se izgublja čut za materinščino, kažejo dogodki sami: -neka slovenska gimnazija je priredila proslavo, ki je bila od začetka do konca v angleščini; -naša popevkarica poje na svetovnem prvenstvu v angleščini; -kulturna srečanja z drugače govorečimi potekajo v angleščini in samoumevno je, da gosta: pisatelja, pesnika, slikarja, glasbenika..., ki govori angleško, vsi razumemo; -ugledna slovenska revija izide v angleškem jeziku... Ni hče si ne upa reči, da je treba govore prevajati. Bojimo se, da bi se nam posmebovali. Še najbolj tisti, ki komaj razumejo tuj jezik.

Manjšine v Italiji, Avstriji, na Madžarskem... so prepustene same sebi.

Politiki jih čutijo celo kot moteče, kot tiste, ki s svojimi zabtevami kalijo dobre medsebojne odnose in ovirajo pot Slovenije v Evropo. Nič bolje ni to stran meje. V obmejnem pasu se samo po sebi razume, da moramo biti vsi Slovenci dvojezični, medtem ko so labko oni drugi na jezikovno mešanem območju mirno le enojezični. Če le namignemo na krivice, ki se godijo Slovincem onstran meje in zabtevamo logično recipročnost, dregnemo v osje gnezdo. Takoj nam očitajo, da kratimo pravice italijanski, avstrijski ali madžarski manjšini. Istočasno pa so pripadniki slovenske manjšine izpostavljeni najbolj grobim oblikam ignoriranja in brisanja z zemljevida svojega obstoja.

Ob očitnih primerih političnega in jezikovnega nasilja nad Slovenci pa se zgame le kak posamezni politik. Večina se dela slepe, glube in neme. Prijateljujejo s tistimi tujimi politiki, ki so zagrizeni sovražniki Slovenstva. In mirno pristajajo na vse, da jim le ne bi nihče od mogočnih očital, da so nacionalisti. Pri tem prihaja do absurdnih situacij: Italijani, Avstrijci, Madžari, Hrvati so labko nacionalisti, mi pa ne smemo izraziti najmanjše ljubezni do svojega Slovenstva. Takoj postanemo nevarni desničarji.

Kot slovenski pisatelji in pesniki, živeti na Primorskem, izražamo svoje ogorčenje nad tolikšno brezbriznostjo naše politike: te, ki je na oblasti, in one, ki je v opoziciji. Obe politični opciji sta do Slovenstva žaljivo mlačni.

Ljubljana pa, ki bi naj bila glava naše države in brbenica Slovenstva, se vede, kot da bi jo blišč Evrope, še bolj pa Amerike, posem omamil.

Novi glas, Gorica

O prihodnosti Slovenije

Predsednik republike Janez Drnovšek je 1. avgusta na pogovor povabil bivšega in sedanjega predsednika SAZU Franceta Bernika in Boštjana Žekša, predsednika prvega slovenskega večstrankarskega parlamenta Franceta Bučarja, pisatelja Draga Jančarja, bibličista Jožeta Krašovca in rektorja Univerze v Ljubljani Jožeta Mencingerja, da bi izmenjali poglede o pobudi za razpravo o prihodnosti Slovenije, o obliki razprav in tematskih sklopih, ki bi jih bilo smiselno posebej obravnavati.

Sogovorniki so se strinjali, da formalizirana oblika ne bi bila najboljša za izvedbo tovrstnih posvetov, poleg tega pa izraz konvencija preveč spominja na izpeljavo Konvencije o prihodnosti Evropske zveze, katere cilj je bila priprava

osnutka ustavne pogodbe EZ.

Celovit pristop v okviru razmišljanj o prihodnosti Slovenije bo predstavljen septembra, ko se bodo razprave o tej temi predvidoma tudi začele.

Na pogovoru so se strinjali, da potreba po poglobljenem premisleku o nekaterih temeljnih vprašanjih, problemih in razvojnih dilemah Slovenije obstaja in da bi bile tovrstne razprave smiselne in potrebne. Razprave bi potekale daljše časovno obdobje, neodvisno od vsakodnevnih političnih dogajanj in procesov, njihov namen pa bi bil spodbuditi razmislek v slovenski družbi o temeljnih razvojnih, socialnih in vrednostnih vprašanjih. Namen razprav bi bil pomagati nosilcem državne oblasti pri izdelavi stališč o posa-

meznih vprašanjih, kakor tudi ponuditi predloge, ki bi utegnili koristiti ustanovam pri izvajanju njihovih nalog.

Vnaprejšnje določanje roka izvedbe tovrstnih razprav ne bi bilo smiselno, kot tudi ne določanje končnega rezultata v obliki formalnega dokumenta.

Udeleženci tega pogovora so se strinjali, da bi bila tovrstna razmišljanja za Slovenijo koristna tudi zaradi spodbujanja kulture dialoga, ki je eden od temeljev konsenzualne demokracije. Koristna bi bila tudi zaradi odpiranja javnega prostora za razpravo o vprašanjih in dilemah, ki se tičejo vseh pripadnikov slovenske družbe.

Ključne teme bi se nanašale na razvojne in so-

Nad. na 2. str.

Depala vas se nadaljuje

Spet se je sprožila gonja proti Janši in predvsem Barbari Brezigar, ki postaja vladajoči koaliciji nevarna ob upadu priljubljenosti vlade.

V aferi Depala vas so pred leti Janševi vojaki aretirali vohuna Smolnikarja, ki je skušal podtakniti neke dokumente, kar je imelo za posledico odstranitev Janše iz vlade.

Nekdanji vodja ljubljanskih tožilcev in diplomat v Buenos Airesu Tomaž Miklavčič je zavrnil trditve nekdanjega poveljnika specialne enote policije Vinka Beznika in nekdanjega pripadnika specialne brigade Moris Vojka Smoleta v pogovorih za Mladino, češ da je Miklavčič sodeloval na sestankih pred dogodkom v Depali vasi, kjer naj bi se natančno načrtovalo, kako bo potekala aretacija Milana Smolnikarja. Miklavčič je dejal, da se pred kritičnim dnem 20. marca 1994, ko se je zgodila afera Depala vas, ni z nikomer pogovarjal, za spletkarjenja pred aretacijo pa ni vedel.

Kot takratni predstojnik Okrožnega državnega tožilstva v Ljubljani je za dogodke v Depali vasi izvedel zjutraj po dogodku, istočasno z njim pa je za dogodek izvedela tudi njemu ta-

krat podrejena tožilka Barbara Brezigar.

Vojko Smole je za ponedeljkovo Mladino zatrdil, da je v tistem času dobival navodila za akcije tako od Miklavčiča kot tudi od Brezigarjeve. Povedal je tudi, da je bila „direktiva, da se zasledujejo vsi ljudje v zvezi z ožjim krogom predsednika Kučana“. Sestanek z Miklavčičem je v nekem lokalu v Zelenu jami organiziral Tone Krkovič. „Midva z Miklavčičem sva se usedla in povedal mi je, da Smolnikar dela proti državi, da je to vse protipravno, da je on tožilec.“ Prav tako mu je, kot je še dodal, Miklavčič rekel, naj sodeluje in zbira podatke in da bodo Smolnikarja aretirali, ko bo zbranega dovolj materiala, da ga lahko obremenijo.

Navedbe Beznika in Smoleta je Brezigarjeva označila za „čisto laž“. Janez Janša, ki je prav zaradi afe-re Depala vas izgubil ministrski stolček na obrambnem ministrstvu, pa je glede zapisov v Mladini povedal, da je v njih več laži kot stavkov. Glede navedb Beznika, da naj bi bila policija bojno pripravljena za primer državnega udara, se je oglašil tudi nekdanji premier in sedanji predsednik republike Janez Drnovšek,

ki je dejal, da ni bil seznanjen z bojno pripravljenostjo policije in z izvajanjem ukrepov. Nekdanji notranji minister in sedanji minister za pravosodje Ivan Bizjak pa je dejal, da leta 1994 ni bilo ocene o možnosti državnega udara.

Na vprašanja, povezana z afero Depala vas, pa je na POP TV odgovarjal tudi predsednik sveta SDS Milan Zver, v času afere šef kabineta obrambnega ministra Janše. Dejaj, da o omenjenem oklepniku ne ve veliko, vsekakor pa so nekatere Beznikove izjave v afero vnesle nove razsežnosti. Pri nočni vaji brigade Moris, ko naj bi vadili poskus zasedbe obrambnega ministrstva, ni šlo za poskus državnega urada, je še poudaril Zver. Po njegovem mnenju so s to trditvijo poskušali utemeljiti tezo, da je bila Depala vas „poskus penetracije vojaške oblasti v civilno sfero“. Pri Depali vasi je šlo za veliko politično igro, saj se je v tistem času postavilo vprašanje, kdo bo nadziral tranzicijske reforme, še meni Zver. „Tukaj je bila SDS v napoto in jo je bilo treba odstraniti s prizorišča. Če ne bi bilo Depale vasi, bi bilo kaj drugega,“ je prepričan Zver.

Slovenija še ni pripravljena

Mislim, da Slovenija še ni pripravljena na vstop v EU. „Morda se še v večji meri računa na občutek, da znamo plavati, ko skočimo v bazen. Bojim pa se, ker današnja slika Evrope kaže kljub enotnemu trgu veliko (sicer dopuščeno) asimetrijo,“ je v pogovoru za časnik Večer dejal nekdanji guverner Banke Slovenije in predsednik uprave Bank Austria Creditanstalt Ljubljana **France Arhar**.

Vse kandidatke za vstop v EU po Arharjevih besedah skupaj dajejo bodočo tretjino skupnega prebivalstva, a le šest do sedem odstotkov evropskega bruto domačega proizvoda. „Ob tem ugotavljamo, da so razvoji na posameznih nacionalnih trgih zelo različni. Pri taki asimetriji je mogoče določeno obdobje preživeti z lokalnimi stroški, a ti so grobar tistih, ki nastopajo na globalnih trgih,“ je opozoril Arhar.

Nad. na 5. str.

Spomini podpolkovnika Cofa

V tej številki pričenjamo z objavo vojaških spominov podpolkovnika Emila Cofa (str. 4). Besedilo, ki ga bomo bralcem posredovali v teku treh mesecev, je gotovo eno najbolj pomembnih z zgodovinskega vidika, kar jih je bilo objavljenih v zadnjih letih. Podroben opis okoliščin in dogodkov je važen pripomoček zgodovinarjem, ki hočejo podati pravo sliko obdobja vojne in revolucije na Slovenskem. Kot poveljnik 1. (stiškega) udarnega bataljona slovenskega domobranstva in 1. polka Slovenske narodne vojske je podpolkovnik Cof gotovo najbolj verodostojna priča tedanjih dogodkov. Branje teh spominov vsem toplo priporočamo.

GLEJ...

OBLETNICA N.SI.....	2	MISIJONAR PETEK OPEKA V SAN JUSTU	4
DRUŠTVO V BARILOČAH....	3	GOVOR M. BOLTEŽARJA V SAN MARTINU	5
STROJ ZA ZMAGO LEVICE ..	3		

NAŠ DOM SAN JUSTO

Obisk misijonarja
Petra Opeke

Slučajnost ali božja previdnost, da nas je ravno na „Dan prijatelja“ obiskal, naš znani misijonar na Madagaskarju in dobri prijatelj Peter Opeka.

Predavanje se je vršilo po sveti maši in zajtrku v zgornji dvorani Našega doma. Ob številnem obisku navzočih, posebno še mladih, sta najprej pozdravila predsednica doma Mici Malavašič - Casullo ter naš dušni pastir Toni Bidovec.

Po pozdravnih besedah je sledilo zanimivo predavanje misijonarja, med katerim so predvajali video kaseto na večjem platnu (skrb Marjana Bogataja in Marka Beltrama) o delu in življenju skupnosti „Dobri prijatelji“, katero je misijonar Peter Opeka tudi sam ustanovil.

Pretrsele so nas težke razmere, v katerih živijo družine, kjer so seveda otroci najbolj prizadeti. Z misijonarjevo pomočjo in z njihovim osebnim delom gradijo vasi, kjer se natančno spolnjujejo trije pogoji: Vsaka družina sodeluje pri gradnji hiš, starši morajo pošiljati otroke v šolo in med seboj so si dolžni spoštovanje.

Skupnost je tudi zgradila kapelico, posvečeno Sveti Družini. Misijonar je nam povedal, da je zamisel kapelice bila njegovega očeta, kateri se je goreč zatekel k Njej v molitvi, ko so ga peljali v smrt med komunistično revolucijo, in se čudežno tudi rešil. Kapelico je blagoslovil tamkajšnji kardinal. Sedaj malgaški otroci vsak dan molijo pred njo, berejo sveto pismo, pojejo, se pogovarjajo z Jezusom ter častijo sveto Rešje Telo. Misijonar je se posebno poudaril, da na tem prostoru otroci molijo za otroke vsega sveta.

Sicer živijo na otoku, obdanem z morjem, pa se kljub temu preko molitve čutijo vključni v kontinentalni svet.

Z veliko ljubeznijo in navdušenjem nam je Peter Opeka pripovedoval o vsem svojem delu in načrtih. Rekel je, da se čuti v tem kraju božja previdnost. Vtil nam je upanje in nas prepričal, da se lahko tudi to, kar družba zavrže in pozabi, spremeni v dobro. To se pa uresniči samo takrat, ko človek zopet dobi zaupanje vase in začuti odgovornost za svoje življenje.

Ob koncu predavanja je predsednica Našega doma izročila Petru prispevek članov za misijonarjevo delo. Tudi mladina je prispevala s posebno nabirko v ta namen.

Po tem bogatem in zanimivem srečanju smo se lahko vsi navzoči prepričali, da je vsak kristjan poklican biti misijonar in Kristusov pričevalec. Sodelujemo lahko na najbolj različne načine, če ne moremo iti sami v misijone, pa lahko misijonarjem gmotno pomagamo ter molimo, da bi jim Bog podelil moč ter ohranil še dolgo pri tem velikem in odgovornem delu.

Srečanje smo nadaljevali v kletnih prostorih z dobrim asadam, katerega so skrbno in okusno pripravili pridni moške Našega doma s sodelovanjem krajevne Zveze mater in žena. V prijateljski ter veseli družbi smo pokramljali in se povesečili do poznih popoldanskih ur v krogu misijonarja Petra Opeke in prijateljev doma San Justo.

Ta prijateljski dan nam bo ostal v nepozabnem in najlepšem spominu!

A.B.F.

Srečanje molik in molilcev
Živega rožnega venca

To gibanje je med nami ustanovil pokojni msgr. Anton Orehar. Danes šteje 947 članov in sicer 710 molilk in 237 molilcev. V nedeljo, 20. julija popoldne so se zbrali v lepem številu v cerkvi Marije Pomagaj.

Pred Najsvetejšim so najprej premišljevali skrivnosti svetlega dela rožnega venca. Sledila je sv. maša; daroval jo je Dane Vrečar SDB po namenih gibanja ter za vse žive in pokojne molilke in molilce. Pri nagovoru je omenil važnost rožnega venca in milosti, ki jih Bog deli na priprošnje Marije vsem, ki redno opravljajo to molitev.

Po maši je Marjetka Selan podala poročilo o številu članic; prebrala je tudi imena vseh molilk, ki so v preteklem letu umrle. V na-

govoru je poudarila važnost skupne molitve in omenila pomembne žene in moške, za katere zagotovo vemo, da so v življenju redno molili rožni venec. Med njimi so bili znanstveniki, politiki, umetniki in drugi. Prebrala je tudi pismo Pavline Dobovškove, ki se ni mogla udeležiti srečanja, ker je odpotovala v Miramar, kjer je ona organizirala novo skupino. Sledilo je poročilo Naceta Groharja, ki se je tudi spomnil vseh umrlih članov v preteklem letu.

Po uradnem delu smo bili vsi udeleženci povabljeni na topel čaj in prigrizek. Razšli smo se z oblubo, da bomo zvesto molili rožni venec in se bomo prihodnje leto zopet srečali - če Bog da.

m.m.

ARGENTINCI V SLOVENIJI

Sledovi mojih korenin

Vedno več argentinskih Slovencev, različnih starosti, se naseljuje v Sloveniji. Marsikdo izmed njih se prilično uveljavlja na svojem področju. Tako tudi naša bivša sodelavka, Cecilija Grbec, ki je le nekaj mesecev po svoji naselitvi že imela prvo razstavo slik.

V petek 11. julija, ob

di, med njimi tukajšnji sorodniki, prijatelji, Logatčani in veliko mladih. Povezoval je razstavo Marcel Štefančič, izvrstno petje je zadelo iz grl Logaškega okreta, sledila je predstavitev rodnega debela in spomini o vrednotah in življenju prastarega očeta kot prvega načelnika in soustanovitelja

19. uri je bila sv. maša ki jo je daroval France Maček, vnuk njenega prastarega očeta, pri kateri je bilo ljudsko petje in spremljal je na orgle prof. Ivan Vombergar. Sledila je otvoritev v Glasbeni šoli v Dolenjem Logatcu, kulturno-spominskega večera na njenega prastarega očeta Franceta Mačka ob 50. letnici njegove smrti in obenem prva razstava Cecilije v Sloveniji.

Lepo je bilo videti med

kmetijske zadruge Logatec; vnuk je zapel pesem ob kitari, ki jo je ded zapel na zadnji božični večer v svojem življenju.

Z veseljem je naši umetnici priskočil na pomoč Lovro Grom pri čudovitem okvirjanju slik.

Kot slikarko jo je predstavil Eiletz Marjan, bivši predsednik SKA, ki je radevolje sprejel to prošnjo, potem se je Cecilija zahvalila na kratko vsem, ki so

navzočimi znane obraze argentinskih rojakov, ki že nekaj časa živijo tu ali so bili ravno takrat tukaj na dopustu. Vabila se je odzvalo kar lepo število lju-

omogočili na katerikoli način, da je razstava lepo izpadla. Otvoritev so nazdravili s kozarčkom vina in dobrim prigrizkom.

VOJNI SPOMINI

EMIL COF (1)

UVOD

Mnogi prijatelji in znanci so me stalno vzpodbujali, da bi tudi jaz napisal nekaj spominov. Ker me večina pozna le iz dobe mojega dela v Slovenskem domobranstvu in v emigraciji, mislim, da je prav, da se najprej malo predstavim.

Potem pa bom pisal samo o svojem sodelovanju v teku druge svetovne vojne; s čimer predvsem želim posredovati nekaj doživetij, da bi dal na razpolago neodvisnim slovenskim zgodovinarjem dejstva, (poleg tistih, ki jih že imajo na razpolago), s katerimi bi lahko dokazali, da so nas Nemci v naši borbi proti komunizmu in za dokončno osvoboditev Slovenije od vseh treh izmov bolj ovirali kot podpirali.

VOJAŠKA VZGOJA
IN SLUŽBA V VOJSKI

1. oktobra 1931 sem po končani Nižji šoli Vojne akademije v Beogradu, z nedopolnjenimi dvajsetimi leti postal artilerijski podporočnik. Kot tak sem služboval v Slovenski Bistrici in v Kočanih v južni Srbiji. Kot art. poročnik sem po konjurni jeseni leta 1936 vstopil v Nižjo Vojnogeodetsko šolo v Vojnogeografskem inštitutu v Beogradu in po končanem triletnem teoretič-

nem in praktičnem študiju leta 1939 postal geodetski kapetan in s tem izgubil pravico za poveljevanje v redni vojski.

Vendar sem moral potem v državljanski vojni v Sloveniji sprejeti važna poveljniška mesta, ker nismo imeli dovolj aktivnih častnikov, ker so nam komunisti po grčariški tragediji (maja 1943) pomorili večino aktivnih slovenskih častnikov in podčastnikov - članov jugoslovanske vojske v domovini - slovenskih četnikov, katere bi zelo potrebovali v slovenskem domobranstvu.

Kot tak sem bil v mobilizaciji leta 1941 v svojstvu strokovnjaka dodeljen v štab prvega polka težke artilerije v Slavonski Požegi. Ko je Hitler 6. aprila 1941 napadel Jugoslavijo, je bil artilerijski polk že na položajih v okolici Beograda, od koder se je potem pred nemškim prodiranjem umikal v smeri proti Sarajevu.

V Rogatici, nekaj deset kilometrov pred Sarajevom, nas je 17. aprila doletela kapitulacija jugoslovanske vojske. Nekaj Slovencev (med njimi rezervni stotnik Kobenter iz Radovljice) smo imeli srečo, da nas Nemci niso ujeli in smo se mogli z vlakom mimo Sarajeva odpeljati proti severu. V Bosanskem Brodu so nas ustaši ujeli in oropali. Nato pa, ker smo z očenašem dokazali, da smo Slovenci in katoličani, so nas izpustili in -ker je bil most porušen- s čolnom prepeljali čez Savo

v Slavonski Brod. Tam nam je poveljnik novega hrvaškega bataljona (bivši jugoslovanski major) Hrvat Globočnik dal nekaj denarja, da smo mogli kupiti civilno obleko, nakar smo se razšli.

Jaz sem uspel z vlakom priti do Zagreba, sledeči dan pa do Ljubljane, kjer so me starši z veseljem sprejeli. Žal niso še nič vedeli kako je z mojim mlajšim bratom Ivom, ki je 1. aprila 1941 v Vojni akademiji v Beogradu prejel prvo zvezdico, ko je postal gojenec-kaplar. Šele precej pozneje smo izvedeli, da so Nemci ujeli vse gojence Vojne akademije in jih odpeljali v vojno ujetništvo v Nemčijo, kjer so ostali do konca vojne.

ZAČETEK ILEGALE

V Ljubljani sem kmalu srečal dva sošolca iz Vojne akademije, Jožeta Kuharja in Ivana Drčarja, ki ju Nemci tudi niso mogli ujeti. Bili smo prepričani, da bo vojna dolga in da jo bodo sile osi gotovo izgubile. Zato smo sklenili, da se moramo -zvesti svoji vojaški prisegi- podtalno organizirati in biti na razpolago višjemu poveljstvu. Tako smo formirali „trojko“ v katero smo, za povezavo z mlajšimi častniki, pritegnili kapetana Gabrijela Hočevarja iz sledeče promocije gojencev Vojne akademije.

Naš osebni načrt je bil, da ostanemo na videz mirni, če nas bodo okupatorji (Italijani) pustili pri miru, da pa prihodnje pomlad (1942) gremo v hribe. Kuhar je dobil zvezo

z generalštabnim majorjem Karlom Novakom, katerega je pozneje general Draža Mihajlović, minister vojske in mornarice Kraljevine Jugoslavije, imenoval za poveljnika Slovenije.

Ker smo se zavedali, da bo vojna dolga in da bi vsak oborožen odpor proti okupatorjem v dobi njihove največje premoči na vojnih poljih izzval težke represalije nad narodom, bi bilo popolnoma nesmiselno in zločinsko pričeti s kakšnimi akcijami. Pač pa bi bilo zelo koristno, da bi v hribih skupine častnikov in podčastnikov, v soglasju s političnimi predstavniki, podtalno organizirali vse zavedne Slovence. Tako bi v danem trenutku, ko bi zahodni zavezniki, kakor smo upali, že premagovali sile osi in bi se bližal konec vojne, nastopila tudi v Sloveniji močna jugoslovanska vojska in napadla okupatorje. Tako bi narod v Sloveniji preстал dobo okupacije brez večjih žrtev. Pomagal pa bi napredovanju zaveznikov, posebno če bi se ti izkrcali tudi na Balkanu.

Na žalost so nas komunisti s svojimi v državljanski vojni v Španiji leta 1936 izkuzenimi in sfanatiziranimi člani prehiteli in že v letu 1941, takoj po prelomu zavezništva med nacistično Nemčijo in Sovjetsko zvezo, sklenjenega s paktom Ribbentrop-Molotov, odšli v hribe in brez ozira na civilne slovenske žrtve pričeli pod masko Osvobodilne fronte (OF) svojo revolucijo.

Nadaljevanje prihodnjic

Radarja ne bo

Že 38 let izhaja v Beneški Sloveniji verski polmesečnik Dom, ki ga izdaja v Čedadu duhovnik Marino Qualizza. Pred letom dni je že prenehal izhajati zaradi notranjih problemov, sedaj pa od velike noči spet redno obvešča Beneške Slovence o dogajanjih pri njih in po svetu.

Že dalj časa je bil pri njih v ospredju problem radarja na Matajurju, ki so ga hotele oblasti postaviti, ne da bi se sporazumele s tamkajšnjimi Slovenci. Zanje pa je bilo to onečaščenje njihove gore, Matajurja. Sedaj - kot kaže - se je problem rešil. Zaradi zanimivosti objavljamo ponatis iz Doma, v njihovem dialektu. Dom je poleg Prekmurja edino slovensko tiskano glasilo, ki piše poleg v knjižni slovenščini in italijanščini še v dialektu:

VELIKA ZMAGA ZA VSE

Radarja na Matajurju ne bo. Novico damo z 'no malo previdnosti, ker še ni uradna.

Če v telih dneh bodo novico potrdil, bomo zelo veseli, kjer bi šluo za veliko zmago predvsem naših ljudi, ki so se s podpisom pod peticijo odločno uparili projektu, ki bi popunam vederbu (pokvaril) lepoto našega Matajurja. Bi bla zmaga naših šindaku (županov) in kamunskih (občinskih) mož, ki so na veliki sosedni v Špietru izrazili svoje nasprotovanje radarju.

Bi bla zmaga naših kulturnih društev in v parvi vrsti Planinske družine Benečije, ki se niso ankul udali usodi in so odločno podperjali vsako iniciativo prout radarju.

In tle mislimo predvsem na škofijski tieldnik, ki se je zaviedu velike nevarnosti, ki je grozila Matajur. Tudi naš Dom je v telem primieru pokazu, kako je potrebno imieti sredstva javnega obveščanja, ki imajo zares par sarcu naše ljudi in naše doline. Posebno zaslugu ima naš časnikar, naš sodelavec in kulturni delavec Roberto Pensa, ki je z odločnostjo, bi 'jau s tarmo, odkril skrivni projekt deželnega civilnega varstva in kaj se je za njim skrivalo.

Nazadnje je treba dat čast tudi slovenskemu ministru za okolje, Janezu Kopaču, ki je hitro zastopu problem in je podparu prizadevanje komitata. Tuole pomeni, da če ljudje kupe skarbijo za svoje interese, rezultati ne morejo mankat.

Correo Argentino Suc. 7
FRANQUEO PAGADO
Cuenta Nº 7211
R. Nac. de la Propiedad Intelectual Nº 881153

MALI OGLASI

TURIZEM

Bungali v Bariločah. - Bungali ILIRSKA nudijo 3-sobna stanovanja z vso opremo, vse leto po odlični ceni. Tel. **02944-441814**. E-mail: **ilirski@bariloche.com.ar**

Letalske karte, rezervacija hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu
H. Yrigoyen 2742 - San Justo
Tel. 4441-1264 / 1265

ZOBOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474

ADVOKATI

Dr. Vital Ašič, Odvetnik Paraná 830, 5.nadstr. - Buenos Aires. Prijave na: Tel./faks: 4798-5153. e-mail: estudioasie@cpaci.org.ar

DOBOVŠEK & asociados - odvetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdbovsek@perseus.com.ar

dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844-mpoznic@sfnel.com.ar

dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs - odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16. do 20. - Tucumán 1455 - 9. nadstr. "E" - Capital - Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Av. Corrientes 1250, 5º F, Capital. Torek in četrtek od 16. do 19. Tel.: 4382-9216

OBVESTILA

SOBOTA, 9. avgusta:

Redni pouk na Srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

Pri SKA predavanje dr. Gogale: Dušno pastirstvo v emigraciji" v Slovenski hiši ob 20. uri.

NEDELJA, 10. avgusta:

Mladinski dan v Slomškovem domu.

V Slovenskem domu v San Martinu obletnica prve maše, predavanje „Prva slovenska emigracija v Argentini“, ob 10.30, nato kosilo.

ČETRTEK, 14. avgusta:

Zveza slovenskih mater in žena. Ob 15.30 v Slovenski hiši srečanje v kuhinji s Polono M. Makek, ki bi pripravila tri vrste štrukljev.

Seja upravnega odbora Zedinjene Slovenije, ob 20. uri v Slovenski hiši

PETEK, 15. avgusta:

Občni zbor Slovensko latinskoameriške trgovske zbornice, ob 20. uri v Slovenski hiši.

SOBOTA, 16. avgusta:

34. Glasbeni večer SDO-SFZ

NEDELJA, 17. avgusta:

Romanje v Lourdes.

SOBOTA, 23. avgusta:

Redni pouk na Srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

Orientacijski tečaj za dijake 4. in 5. letnika srednjih šol. Prvo srečanje v Slovenski hiši.

V Slovenskem domu v San Martinu ob 20.30 uri razstava Ivana Bukovca, ter koncert moškega pevskega zbora s Pristave, solista Luke Somoza Osterca in mešanega zbora iz San Martina.

ZA SMEH

„Žena, kar srce me boli, ko vidim, kako se mučiš s kuhanjem in čiščenjem stanovanja. Daj, zapri vrata dnevne sobe!“

...
Naftni šejk je obiskal

Pariz, se sprehodil do Eifflovega stolpa in komentiral:
„Loj, so ti Francozi neposobni. Že tretjič sem v Parizu, pa še vedno niso izvrtali nafte.“

But: Ne bom odstopil

Franc But ne bo odstopil z mesta predsednika SLS, na lastno pobudo pa je začel zbirati podpise podpore članov poslanke skupine ljudske stranke. But se je za to odločil po tem, ko naj bi nekateri pomembni člani stranke napisali pismo, v katerem naj bi med drugim zahtevali sklic izrednega kongresa in njegov odstop z mesta predsednika SLS. But ni želel povedati, katerih šest poslancev ga je podprlo. Omenjenega pisma But še ni videl, tako njemu kot poslanskim „podpornikom“ pa se zdi, da t.i. gentlemanski sporazum ni pravi način dogovarjanja v stranki.

But je dejal, da ni potreben izredni kongres stranke, ki je zahtevan v pismu oz. v t.i. gentlemanskem

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

5. avgusta 2003
1 EURO 234,48SIT
1 U\$S dolar 207,51SIT

DAROVALI SO

Za Rožmanov dom je prelat msgr. Jože Guštin daroval 50.- pesov. Bog povrni!

SLOVENSKO-LATINSKOAMERIŠKA TRGOVSKA ZBORNICA vabi vse člane na

12. REDNI OBČNI ZBOR

v petek 15. avgusta ob 12. uri, v Slovenski hiši ulica Ramón L. Falcón 4158 - Capital Federal.

Po društvenem pravilniku bo občni zbor sklepčen ob vsaki udeležbi pol ure po napovedanem času.

Upravni odbor SLATZ

SLOVENSKI DOM SAN MARTIN

v nedeljo 10. avgusta

ob 8.45: maša obletnica prve slovenske maše v San Martinu
somašuje misijonar Peter Opeka.

ob 10.30: predava Carlos César Bizai, avtor knjige "Crónica de una familia eslovena en Entre Ríos" na temo: "Prva slovenska emigracija v Argentini"

ob 13.00: kosilo, ki ga organizira Liga žena-mati

Vsi lepo vabljeni!

Srečanje treh Slovenij

S slovesno mašo, ki jo je 3. avgusta v božjepotnem svetišču na Višarjah ob somaševanju več kot desetih slovenskih duhovnikov pred več kot 800 romarji daroval ljubljanski pomožni škof Alojz Uran, se je zaključilo vsakoletno tradicionalno romanje z imenom Srečanje treh Slovenij. Uran je med drugim zbranim dejal, naj zaupajo v prihodnost in naj verjamejo v demokratično Evropo, ki pa „ne more in ne sme sloneti samo na materialnih dobrinah, ampak se mora zavzemati za duhovno plat človeka“.

Kot je na Višarjah povedal Alojz Uran, ki je pri Slovenski škofovski konferenci odgovoren za Slovence izven meja Slovenije, je namen romanja treh Slovenij v

sporazumu, po katerem naj bi But ostal kmetijski minister. But je presenečen tudi nad odzivom javnosti v zvezi z njegovim morebitnim odhodom z mesta predsednika SLS.

Kot je znano, naj bi nekateri pomembni predstavniki SLS v pismu zapisali, da But ne zmore več voditi obeh institucij, stranke in kmetijskega ministrstva. Zaradi številnih afer v kmetijstvu naj bi trpel tako Butov ugled kot tudi ugled ljudske stranke.

On bo z močjo, s katero more podvreči vse, preobrazil naše bomo telo, da bo podobno njegovemu povečičanemu telesu.
Sv. Pavel, 3/21

Sporočamo, da nas je nenadoma zapustil, v starosti 83 let, dne 30. julija naš dragi brat in stric

BOŽO ŠUŠTERŠIČ

Zahvaljujemo se vsem kropilcem za izraze sožalja in pomoči. Zlasti g. prelatu Juretu Rodetu za tolažilne besede pri pogrebni sv. maši in molitve ob grobu na pokopališču v Hurlinghamu.

Žalujoci:
sestra Milka; brata Marjan in Janez
ter ostalo sorodstvo.

Buenos Aires, Slovenija

34. Pevsko glasbeni večer

Vabi Zvezni odbor SDO-SFZ

*Majolka Awardi *

sobota, 16. avgusta 2003

